

Naročnina
\$2.00
na leto.

"Clevelandska Amerika"

609 ST. CLAIR AVE. N. E.
CLEVELAND, OHIO.

STEV. 67. No. 67.

CLEVELAND, OHIO, V TOREK, 24. AVGUSTA 1909.

Vol. II. LETO II.

Ameriške vesti.

IZ SLOVENSKEGA NASELBIN. DOPIS.

— ELY, Minn., 18. avg. — Gospod J. Habjan tajnik dr. sv. Cirila in Metoda št. 1. J. S. K. Jednote leži bolan že en mesec na svojem domu, na sušici. Malo je upanja, da okreva, ker že dalje časa boleha na tej bolezni.

— G. Frank Črček, slovenski brivec je svojo brivnico moderno prenovil. Uredil je tudi kopališče, da rojakom v vsem ustreže. Rojakom v Ely in okolici ga zelo priporočamo in pazijo na njegov oglas v eni prihodnjih številkih tega lista.

— Kakor se čuje, namerava tukajšnje slovensko izobraževalno politično društvo prirediti pojedino, kar je hvalevredno, da se še kateri domisli na kako zabavo. Ker je bila pri zadnji seji vdeležba bolj skromna, se priporoča vsem članom in tudi tistim, ki želijo postati udje društva, vdeležijo se, ki se vrši prvo nedeljo v mesecu septembru. Tudi se je zadnji čas opazila nekakša lenoba pri društvnikih in udeležnikih imenovanega društva in treba je da se zopet poprimemo dela, ako hočemo imeti napredek na narodnem polju.

Društvenik.

DELAVSKA KRI JE TEKLA ZOPET.

Sedem delavcev ubitih, deset smrtno ranjenih, več potepanih od konj vojakov in nevarno pretepenih z svinčeni palicami. — Vladni hlapci streljali tudi na otroke stavkujočih.

DELAVCI VSEH NAROD- NOSTI; SEDAJ ZDRU- ŽENI.

PITTSBURG, Pa., 23. avgusta. — Včeraj je tekla v McKees Rocks v potokih delavske kri in vse ameriško časopisje se bavi z krvavimi spopadi med delavstvom in vladnimi vojniki in policisti, ki po zakonu morejo streljati z dovoljenjem delavce.

Kaj je bil pravzaprav vzrok včerajšnjega izbruhov nam še ni jasno, ker poročila angleških listov, so tako zaobrnjena, da če jih prebršiš, misliš, da so vsi krivi inozemski delavci, ki so kot divja tolpa napadli mirne vojake in policiste. Stiritisoč delavcev se je zbralo že na vse zgodaj pred vrati Pressed Steel Car družbe, katera jih je odslovila in uposlila skube. Polica in konjenica, oborožena od peto do temena, je začela na množico z svojimi revolverji slabo vplivati.

Po dovoljenju šerifa Exler so začeli na delavce streljati in jih tudi sedem ubili, deset težko ranili, mnogo potepali s konjskimi kopiti in več nevarno pretepli. Med mrtvimi so skoro samo Slovani. Ubit je bil tudi šerif Exler in smrtno ranjen seržant O'Donnell. Ko so stavkarji zagledali tirana Exlerja stali na nekem železniškem vozu, so ga pozivali naj gre doli; ta se jim je začel smejeti in ko je videl, da to resno zahtevajo je stegnil svoj revolver in šestkrat ustrelil med mirne vrste delavcev. To je bilo pa že preveč, da se na tako opazko, menijo, da bi jih streljali kar na tla in bi jih ubili.

lahko takega umoril po nedolžnem kar se k sreči ni zgodilo. Več pogumnejših ga je potegnilo nizdolu in tu so ga razdraženi in napadeni delavci do smrti pobili. Vojstvo ali takozvani huzarji na konjih so dobili povelje, da brez usmiljenja streljajo in more. Začeli so poditi delavce proti nekemu mostu. Delavci so bežali, ker niso imeli moči da bi se ustavljali taki oboroženi falanგი. Ob 3 uri popoldne so imeli zborovanje. Na zborovanju je govornike poslušalo vseh 10,000 delavcev. Nato so odkorakali okoli sedme ure zvečer proti O'Donovan mostu. Luč, takozvana "searchlight", je razsvetljevala na milje dalje poslojpe Pressed Steel Car družbe. Delavci so zahtevali, da se luč odstrani; to se ni zgodilo; začeli so streljati in vladno poročilo pravi, da je bilo izpuščenih na luč čez desetisoč streljav, luč so na to odstranili.

Nato so delavci zopet prišli pred mostom skupaj; ker so bili razskropljeni jih je četa v galopu dirajočih vojakov presenečila in prestrašila; začeli so bežati na vse strani, tu so pa vojaki začeli z njimi streljati in pri tej priliki, — odzadaj! ubili tri delavce, ko so bežali. Ker je neki vojak obelžal ranjen, je načelnik Smith poslal vojaštvo zopet proti mostu, da se ranjenega vojaka pobere. Ta je držal v eni roki revolver, v drugi palico; ko so vojaki prišli k njemu je ležal na trupu nekega mrtvega delavca; še enkrat se je vzdignil in ustrelil nekega dečka stavkujočih, ki so ga pa delavci vzdignili iz ceste in odnesli v neko delavsko hišo. Pri mostu se je sedaj pokazal rešilni voz z ranjenim Exlerjem, ki je po zadnjih poročilih že mrtev. Delavci niso pustili voza naprej. To se je sporočilo načelniku Smithu; ta se je pa tako nad tem razljutil, da je zavkazal pravo klanje brez usmiljenja. Vojaki so hoteli proti Nicols Ave., v najhujšem diru. Potepali so mnogo delavcev in začeli surovo, žirinsko pretepati delavce, kamor je padlo. Kri je bila curkoma; delavci so začeli bežati, toda kam? Pred njimi, za njimi in v sredi vojakov, policaj, konstablerji, vsi z poveljem da imejo pretepati in streljati, ker jim je to dovoljeno, kar so tudi dokazali da razumejo. Prizanesli niso nikomur.

Streljali so v hrbe bežečih delavcev pretepati z težkimi palicami otroke stavkarjev, nastal je obupen krvav pretep med neoboroženo in oboroženo silo. Ko so delavci videli, da jim moči ponehujejo, da vse beži so se tudi zadnji bojovníki podali. Po malem prestanku, je prišla nova dirajoča četa, ki se ni nič ozirala na pale, ampak je šla s konjskimi kopiti kar čez ranjene in mrtve.

Po zadnjih poročilih je vladna četa obljubila, da pošlje še večjo pomoč zoper delavce...

SLOVANE IMELI KOT SUŽNJE.

Toži ravnatelj družbe; avstrijski konzul zahteva, da se jih kaznuje.

PITTSBURG, Pa., 23. avgusta. — Danes je neki delavec po imenu Bamos, uslužbenec Pressed Steel Car družbe v McKees Rocks, zarobil ravnatelja gori imenovane družbe Franka Hoffa in nadzornika Johna Cohena, ker sta držala

slovenske delavce kot sužnje v prostorih tovarne, Bamos zatrjuje, da je več delavcev, in med temi je tudi on sam, bil z zvijačo ujet in je moral delati družbi za plačo po roku Čeh, je tudi izjavil, da je slišal že več pritožb od strani delavcev in razvidel, da se je z njimi v resnici delalo tako, kot za časa Lincolna z črnci. Zahteva natančno preiskavo in tudi to da se krivci in izsalcje delavske krvi kaznuje.

DELAVCI OBUPAVAJO.

Poskušali z dinamitom razstreliti urade Pressed Steel Car družbe.

PITTSBURG, Pa., 23. avgusta. — Danes so tu poskušali stavkarji Pressed Steel Car družbe uradna poslojpa te družbe z dinamitom razstreliti, a se jim to ni posrečilo. V Schoenville je bila vržena proti nekemu konstablerju bomba, ki pa ni eksplodirala.

Več stavkokazov je bilo na cesti z kamenjem napadenih in so jih poglani v beg; stavkokazji v McKees Rocks so na napad odgovorili s strelji z revolverjev...

BO ODSTOPIL.

WASHINGTON, 21. avg. Danes se je tu raznesla govorica, da za gotovo že prihodnji mesec odstopi državni zakladni mojster Chas. H. Treat, kateri je že v službi od leta 1905. Leta 1876 je bil Treat prvi zvoljen za senatorja v New Jersey. Držal je velike politične govore v New Yorku za Hayes in Wheeler. Zadnja leta je bil zvezni senator za Delaware. Treat je v 64 letu.

SE STA RAZMESARILA.

PITTSBURG, Pa., 21. avg. V tukajšnji državni jetnišnici Western, sta se dva kaznenca razmesarila. Št. 6642 je z nožem oklal št. 4977, tako da je bil zadnji prepeljan v bolnico, kjer se bori s smrtjo. Napadalca so zaprli sedaj v samotno temnico. Oblastva so izjavila, da sta oba mislila pred nekaj dnevi uiti iz kaznišnice, a se jima je beg ponesrečil in tako sta eden drugega dolžila, da je izdajalec in ovađuh. Ker sta bila po naključju v celici sama, je prišlo med njima do krvavega pretepa in do klanja, vendar pa je malo čudna stvar, da nihče od vratarjev ali paznikov ni nič opazil.

PONAREJALCI DENARJA PRIJETI.

LOUISVILLE, Ky., 21. avgusta. — Tukajšnji policiji se je posrečilo prijeti celo bando ponarejalcev denarja in sicer srebrnega in papirnega. Svoje "delavnice" so imeli v neki kleti v Herolds Creek poslojpu. Zapri so glavnega ponarejalca, nekega Willa Königa in neko Minnie Harp, lastnico poslojpa, katera je tudi dobro vedela, kaj se nahaja v kleti. Nadalje je policija aretirala brata John in Marion Boberts, pri katerih je policija našla za nič manj kot \$1,000,000, reči en milijon dolarjev ponarejenih banknotov, kateri so bili jako izvrstno narejeni in bi jih bilo na prvi pogled težko spoznati, da so falsificirani.

— Ker so na čikaški univerzi prepovedane takozvane "Fra-ternities" bodo čikaški ustanovili

več klubov po načinu kot jih imajo na nemških univerzah v stari domovini.

ZOPER ČRNSKA DRUŠTVA

ATLANTA, GA., 21. avg. — Governor Brown je včeraj pozno v noč podpisal predlog, da se takozvana tajna društva črncev omeji ali pa popolnoma zatire, to pa zato, ker lahko postanejo državni nevarna. Svobodni in prostovoljna loža jim je dovoljena.

BRATA WRIGH SE PRITO- ŽUJETA RADI KRŠE- NJA PATENTA.

NEW YORK, 21. avgusta. Znan Daytonski zrakoplovec iz Ohija, brata Wright se jako pritožujeta čez Aeronautic Society of New York, kateri so kupili neko Cutis vzdigovalko, a pri poskusu le rabili Wrightov izum. Brata Wright zahtevata, da se družbi stroj odvzame, uniči in ponarejalce kaznuje po postavi, ki je za ponarejalce patenta določena. Nadalje zahtevata, da se jim še denarno odškodnino.

PARNIK ZGOREL.

Potniki rešeni; škoda \$35,000.

PEORIA, ILL., 21. avg. — Na krovu parnika "Fr. Swain" od Peoria and LaSalle Packet družbe je danes v bližini tega mesta skoro popolnoma pogorel. Na parniku je bilo okoli štirideset potnikov, izmed teh največ žena in otrok, kateri so, ko so zapazili ogenj začeli vpitati in je bila zmeda na krovu tako velika, da so neustrašeni mornarji komaj paniko omejili in z vso mujo rešili vse potnike na že pripravljene čolne. Ko so spuščali ljudi navzdolu, se je deska ukrala in okoli 20 ljudi je padlo v morje, a mornarji, so tudi te rešili iz valov smrti. Mnogo jih je bilo seveda hudo opečenih, vendar ni nobenega smrtnega slučaja, kar se je le zahvaliti hrabremu mostvu in kapitanu parnika. Kako je ogenj nastal se ne ve. Škoda je okoli \$35,000.

ZRTEV FANATIKOV.

Obdolžen, da je prodajal silovovko.

RICHMOND, Va., 18. avg. Železnični poštni uradnik na črči Charlotte, N. C., do Richmond, Va., po imenu E. C. Plunkett, ki je bil obdolžen, da je razpečaval whiskey. Slučaj je bil ta-le. Plunkett je imel prijatelja v Richmond, kateri je ležal bolan doma; zdravnik mu je nasvetoval, da se more večkrat pokrepčati s kozarcem dobre viskij. V okraju se pa tudi bolnikom, in tude če je zdravnik to priporočal, ne sme dati ali prodajati alkohol. Tako se je ta bolan človek obrnil do svojega znanca Plunketta in ga poprosil, da mu preskrbi steklenico dobrega viskija, kar je naproseni tudi tovarišu storil. Steklenico mu je dal v priložnosti več fanatikov in ti so ga takoj naznanili in tožili kršenja državnega zakona. Plunkett je izjavil, da če ga obsodijo na še tako malenkostno kazni, da on ne bo dal prej mira, dokler ne bo popolnoma oproščen tega, kar on misli, da ni nobeno kršenje zakona.

Inozemstvo.

HOMATIJE V EVROPI.

Grška zastava še vedno plapolna nad trdnjavo v Kanee. Prebivalci otoka so izjavili, da ostanejo kralju Grške zvesti do smrti.

KANEE, Kreta, 18. avg. — Včeraj so se tu usidrale velsilke vojne ladje in so po zatonu solica dospeli na otok vojniki Rusije, Francije, Italije in Anglije, ne da bi jih prebivalstvo pozdravilo ali nasprotno. Takoj so vojaki sneli grško zastavo raz trdnjave, a so jo neko povelje zopet obesili nazaj. Vse kaže, da so vevle pripravljene storiti vse, da bi čez otok zopet gospodar Turška.

KANEE, 18. avgusta. — Med prebivalci tega mesta vlada danes veliko razburjenje, ko so videli prihajati vojaške čete in bojne ladje. Privatna konzulna vlada je vojaštvo pri vratih trdnjave pozdravila in obljubila, da bo vplivala na prebivalstvo, da ne pride do kakoga nesoglasja. Poslojpe pa, nad katerim visi grška zastava je vedno še dobro zastraženo od Grkov in so zadnji izjavili, da raje smrt, kot pot k žastavi. Vlada otoka jih je naprosila, naj ne delajo veselilam nobenih nepriilik, ker drugače bodo zadnji nastopili s silo; tudi da se zastava mora sesti. Iz Smirne, Azije, se poroča, da je od tam proti otoku odpovala več turških ladij, pripravljenih popolnoma na boj.

DUNAJ, 18. avgusta. — Turška vlada se pogaja z dunajsko vlado, o veliki naroditvi vojne municije, pušk, streliva itd.; zakaj Turška ravno sedaj to naročuje je lahko uginiti. Turki so popolnoma pripravljeni na vojno z Grško, ker le s to, ako zmagajo, so si gotovi, da bodo grške sanje po Kreti za večno padle v kaneejsko morskno pristanišče. Obnašanje turške vlade v Carigradu kaže, da Turčija ne pozna sedaj šale in da bo takoj nastopila z orožjem v roki za svoje pravice, ker je bila v 2 zadnjih letih tako jako odškodovana na ozemlju in denarju. Avstrija izjavlja, da se spora ne dotakne in ostane nevtralna kot Nemčija.

Mestne novice.

Chandler novi kandidat za županski stolec.

— Zraven že štirih kandidatov za županski stolec našega mesta, se je oglasil še peti, imenuje se Chandler in sicer republikanec in velik bogataš zraven največji grocerist v Clevelandu. V začetku drugega tedna se poda v "boj", kot je sam izjavil; tudi Chandler misli, kot vsi kandidati na — zmago. McKisson bi tudi rad magistratno "mašino", kot se je sam izjavil razpršil vse štiri dele sveta in zato se brati z vsemi kandidati in pravi, da bo vse stroške za govornike i. t. d., on sam plačal. Gospod Baer, tudi kandidat, je tih, in čaka prilike, da razvije svoj program, ali kakor sam pravi, platformo. Kandidat Walc, tudi upa na zmago; pravi, da je

Mogoče, da si želite kupiti posestvo ali ga prodati, ne pozabite na naše male oglase.

cela zahodna stran na njegovi strani; posebno da so mu naklonjeni Nemci. On je kandidat demokratov ki so se od Johnsona poslovili in hočejo potom Walca priti do dobrih mestnih služb in kar je glavno, do vladanja.

Preostaja še en kandidat, to tudi mi priznavamo, ima lahko največ upanje, da prodre v peto za župana za Cleveland, to je že naš župan Tom Johnson, kateri prosi meščane, da mu tudi v naprej zaupajo vlado na tako velikim mestom, kjer se je pa on vedno skazal pravega politika, gospodarja in voditelja. Sicer je republikanska opozicija velika, toda Tom Johnson ima tudi mnogo ljudstva za sabo.

— Rojak John Grdina je prevzel salon brata Jac. Grdina, na 6025 St. Clair Ave. Zaslužnega rojaka priporočamo.

Ker ji je zneverila moža, jo toži za \$10,000.

— Žena Ana Pelikan, na vzhodni 40. cesti, toži neko sosedinjo Marek za \$10,000 odškodnine ker ji je popolnoma prevzela moža in ker njegova ljubezen do udove Marek večja, kot do nje, ki je že znjimi sedem let omožena. Kaj sodnik stori, poročamo.

— Angleška gledališča so se z včerajšnjem dnem zopet za to sezono odprla. Nadalje so delavci clevelandskih gledališč zahtevali od svojih kruhodajalcev dolar na teden povisoka, nadalje, da ostane stari kontrakt tudi za nadaljna tri leta nespremenjen.

— Umrl je 20. avgusta družini Gašpare sinček, star en dan.

— 21. avgusta je umrl rodovini Bajc sinček Anton, star 9 mesecev.

— 23. avgusta umrl obitelj Petrovič sinček Anton, star 9 mesecev.

— V soboto dopoldne se je vršil pogreb pokojnega Mihaela Škebe v Collinwoodu. Zgodaj v jutro je bilo že zbranih cela vrsta prijateljev, znancev in sorodnikov pred hišo žarosti, odkoder se je pomikal pogreb. Pri pogrebu je bila velika množica ljudi, da so cerkev popolnoma napolnili, ta tako skazali ljubljenu pokojniku še enkrat svojo ljubezen. Pri pogrebu smo nadalje opazili Rev. Laurica, župnika v Newburgu, Rev. Blažica in Rev. Ponikvarja. Nagrobnico so tiho in dostajevstveno prepevali pevci pod vodstvom g. Zormana. Družini naše sožalje.

— K "nemškemu" dnevu v nedeljo in ponedeljek je prišlo več tisoč Nemcev iz vseh delov Ohije. Imeli so v nedeljo zjutraj veliko zborovanje pred Goethe - Schiller spomenikom v Wade parku. Navdušenja ni bilo tistega, kot ga je prorokoval nemški dnevnik v našem mestu. Vse je bilo nekako hladno in naučeno. Zvečer so imeli v Grays Armory simfonični koncert; ker je bila udeležba pičila, ni dosegel viska. Drugače se ljudstvo tudi nič ne zana za tuje. Razni irski ameriški špekulantje so na svojih salonih posavili napise kot Willkommen Ihr deutsche Brüder! Če pa notri vstopi Nemec, si pa ne more v nemškem jeziku dobiti zahtevanega, o ti nikel kraj vse naredi! Župan Johnson, je kakor znano prijazen Nemcem, saj je njegov

rod bil nemški. Naprosil je meščane, da na "nemški" dan razobesijo zastave kar so tudi nekateri storili.

V mreži Sirene.

— Potnik Waldori - Astoria cigarne družbe, Edw. B. Lawson je bil včeraj aretiran, kjer je imel v svoji mošnji \$300.00 primanjkljaja. V Cleveland je prišel in namesto da bi delal dobre "kšefte", ga je ujela lepa Sirena in mu tako izvalila svotico \$300, za katere bo dal odgovor v temnici.

Trčenje dveh kar na Square.

— V soboto sta se na Public Square trčili dve kari. Nesreče je bilo krivo, ker je bil tako imenovani čvč popolnoma odprt. Ljudi je bila polna kara. Sunej je bil tak, da je nastala takoj med potniki panika. Dve ženi sta bili težko ranjeni. Voznika sta ostala cel čas mirna in na svojem mestu. Promet je bil 10 minut ustavljen.

Ponesrečene so bile dve Poljakinje, ki so šle iz dela domov.

Hitro in zanesljivo.

Denarje v staro domovino pošiljamo:

za \$ 10.35	50 K.
za 20.55	100 K.
za 41.10	200 K.
za 102.75	500 K.
za 205.00	1000 K.
za 1020.00	5000 K.

Postnina je všteta pri vseh teh svotah in prejemnik dobi popolno svoto, ki je nakazana v kronah, izplačano. Družba ima \$5000 poročstva pri državi in je v zvezi z največjimi in varnimi družbami in bankami tu in v starem kraju.

Denar poslan pri družbi je izplačan v teku 11 do 12 dni.

Družba pošilja tudi denar po vseh Združenih državah in je v zvezi z American Express Co.

Kdor želi poslati denar v staro domovino hitro in varno naj nam pošlje svoto in naslov v registriranem pismu ali pa po Money Order ali Bank Draft in mi mu zagotovimo dopisiljave.

TISKOVNA DRUŽBA "AMERIKA".

619 St. Clair Ave. N. E.
Cleveland, Ohio.

Nove hišne številke.

Dne 1. septembra bo vsaka hiša v Chicagi imela nove številke. Da bi preprečili vse napake, hočemo naznaiti prijateljem, da bo hiša Jos. Trinerja imela številko 1333-1339 South Ashland Ave., Chicago, Ill. Izvrstna kakovost Trinerjevega Ameriškega zdravilnega grenkega vina ostane neizpremenjena in bo kot do sedaj standard zdravilo za vse boleznibrebavnega sistema. Kakor hitro boste zapazili, da pojeva slast do jedi in moč, morate rabiti Trinerjevo Ameriško zdravilno grenko vino. Rabite ga tudi kadar ste blede, boleli, slabo razpoloženi, kadar so prebava in živci slabi.

Zopet nekoliko o K. S. K. Jednoti.

CLEVELANDSKA "AMERIKA"

Edini sl. dvo-tednik v Ameriki

Izdaja: Slov. tiskovna družba Amerika.

Izhaja v torek in petek.

Naročnina:

ZA AMERIKO \$2.00
ZA EUROPO \$3.00
ZA CLEVELAND po pošti... \$2.50

Posamezne številke po 3 cente.

Vse pošiljave, pisma, dopisi in denarne nakaznice (Money Orders), naj se pošiljajo na: Tiskovna družba "AMERIKA" 6119 St. Clair Ave. N. E. Cleveland, Ohio.

Dopisi brez podpisa in obsegajoči osebno polemiko, se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

"Clevelandka AMERIKA" The Leading Sl. Semi-Weekly Issued Tuesdays and Fridays. — Published by — The AMERIKA Publ. Co. 6119 St. Clair Ave. N. E. Cleveland, Ohio.

Subscription \$2.00 a year.

Read by 15,000 Slovenians (Kreiners) in the City of Cleveland and elsewhere.

Advertising rates on request. Tel. Cuy. Central 7387-R.

"Entered as second-class matter January 5, 1909, at the post office at Cleveland, Ohio, under the Act of Mar. 3, 1879."

No. 57. Tue. Aug. 24. '09. Vol. 2

"ZAGOVOR" GL. ODBORNIKOV K. S. K. J.

V zadnji številki smo na kratko označili stališče našega lista o tej zadevi. V sled pomankanja prostora smo del tega članka odložili za danes.

1) Naš list je strogo obsojal g. A. Nemanica, ker je zapustil Združene države za več mesecev in predsedniška opravila zročil g. Klepen, namesto da bi naznanil svoj odhod prejemu podpredsedniku in njemu izročil svoj urad, kakor določuje pravila. G. Nemanica je steno pokazal, da ni ni niti za Jednotina pravila, niti za pravice drugih gl. uradnikov.

2) Kar najstrožje mogoče smo obsojali nezasišeno početje g. A. Nemanica, ko je brez zaslišanja in brez pravega vzroka odstavil predsednika in 1. tajnika tukajšnjega društva sv. Vida št. 25. K. S. K. Jednote ter je pozneje samooblastno celo izobčil iz Jednote. G. Nemanica je pokazal s tem odkrito, da je on tisti, ki vsled osebne mržnje preganja posamezne člane. K. S. K. Jednota je ravno vsled tega koraka predsednikovega ogromno izgubila na svojem ugledu in vsak njen napredek tu v Clevelandu je onemogočen vsled tega, vsaj dokler bo g. A. Nemanica na predsedniškem mestu.

3) Z glasilom Jednote smo se sporekli vsled njenega oholega gastopu napram posameznim društvom in vsled nesramnih osebnih napadov in psov na nekatere člane K. S. K. Jednote. Popolnoma opravičeni smo bili, ko smo trdili, da A. Slovenec ne ravna pravilno. Jednotino glasilo ne bi smelo biti samo glasilo gl. odbora, oz. gl. predsednika; plačajo ga vsi člani in zato bi moral odpreti svoja predala nazorom vsakega človeka, tudi nasprotnika g. A. Nemanicevega. Če hoče imeti gl. odbor izključno svoje glasilo, kjer bo pograval samo svoja načela — naj ga plača on sam.

4. Asesment 25c, ki ga je gl. odbor naložil vsem društvom, je po našem mnenju protipostaven. Nobene črtice je ni v Jednotnih pravilih, ki daje gl. uradu pravico nalagati izvanredni asesment. Za vse izvanredne stroške, plačo uradnikom etc. popolnoma zadostuje letenski asesment 50c, po bran od vseh članov meseca novembra. Jedin pameten način v slučaju, da bi ta asesment 50c ne zadostoval bi bil, da bi gl. urad razložil cel stvar društvom in jih prosil za dovoljenje, da naloži tak izvanredni asesment. Toda ker se bo pa v tem slučaju denar porabil za zidanje Jednotnega doma, gl. urad seveda ni hotel niti omeniti vzroka za nalaganje asesmenta. Zopet dokaz, kako malo sedanji odbor upošteva mnenje podrejenih društev. Po našem mnenju se društva popolnoma lahko upro in ne plačajo asesmenta: predsednik jih nima pravice vsled tega suspendovati.

To so toraj v kratkih potezah naša načela glede gl. odbora. Zagotoviti želimo vsakega posameznega gl. uradnika da "Cl. Amerika" nima ničesar osebnega proti njim. Kritizirali smo jih samo v njih kapaciteti kot uradniki K. S. K. Jednote. Kakor hitro gg. gl. uradniki postopajo kakor zahteva korist jednote in po želji večine članov, bo naš list prvi, ki jih bo hvalil in jih podpiral pri vsakem koraku.

Dopisi.

— JOLIET, ILL., 21. avgusta. — Cenj, g. urednik! — Prosim, dajte tudi meni enmalo prostora, da spregovorim par besedi o naši K. S. K. J. Najprej moram strogo protestirati, da nas ima gl. odbor v Jolietu za tako neumne. G. Zalar, 1. tajnik K. S. K. Jednote, poroča v št. 36. A. S., kako lepo je zadnji čas napredovala ta organizacija. V dokaz temu podaja nekaj številke. Pravi, da je od novega leta pristopilo v Jednoto 836 članov in članic. Sicer to ni tako ogromno število za tako veliko organizacijo, vendar bi že še bilo, če bi bil to resnični naraščaj. G. Zalar pove koliko jih je pristopilo, pozabi pa povedati, koliko jih je umrlo in odstopilo. Resnica je pa ta-le: 1. 1908 je bilo v Jednoti 10,427 članov in članic, 30. jun. 1909. jih je bilo pa samo 10,136, kakor kaže poročilo tajnikovo. Od lanskega leta se je število članov K. S. K. Jednote zmanjšalo za 291. Največ izmed teh je odpadlo zadnje tri mesece 1. 1908, zlasti po konvenciji v Pittsburgu, ko se je zvedelo, kdo je bil izvoljen v glavni odbor. Vprašam Vas, g. tajnik, čemu mečete ljudem pesek v oči, zakaj ne pripoznate resnice in podaste ljudem resničnih števil? Od novega leta je bil naraščaj samo za 310, in to vključno temu, da je bila kriza med našimi ljudmi že skoro popolnoma prenehala. Druge podobne organizacije med Slovenci v Ameriki kažejo veliko večji naraščaj. Zakaj ne pri naši Jednoti? Odgovor je lahak. Vsled gl. odbora in posebno predsednika Nemanica, ki v Jolietu nadaj za svojo štalo zida palačo za Jednoto. Naši člani so pač dovolj jasno pokazali, da se ne strinjajo s tem. Ta mlajši odstopajo, ta stari se sicer drže, toda nikomur drugemu ne marajo svetovati pristopa, ker vidijo, kako se gospodari. Če smo v resnici vneti za blagor naše organizacije, če jo hočemo oteti gotovega pogin, zahtevamo izvanredno konvencijo v Chicagu. Tu bomo potem obračunali za vse psovke, za vsa preziranja, za vse krivice, ki so bili naš delež, čekar je novi odbor nastopil mesto. Geslo vsakega zavednega člana naj bude: izvanredna konvencija, in proč s sedanjim gl. odborom.

Naj omenim še nekoliko račun, ki ga je podal gl. odbor za prvih šest mesecev t. l. Tu berem, da se je n. pr. splašalo g. Jos. Dundi za izdelek načrta računsko knjige gl. tajnika, finančno poročilo in izdelek 6 poroštev za gl. uradnike velik svoto \$118. Za Božjo voljo, čemu imamo pa gl. tajnika? Da naj urad pomete? Ali ni njegova dolžnost, da sestavi poročila? In če sam ni zmožen, zakaj je pa prevzel tajništvo? Če dela sam ne more opravljati, naj ga le da drugim, toda na svoje lastne stroške. Glede načrta za rač. knjige, se spominjam, da je nek delegat iz Colorade pri zadnji konvenciji predložil gospodarskemu odboru natančen osnov. Kaj se je storilo s tem? Ali se pri Jednotnem gospodarstvu gleda samo na to, kdo bi dobil kak "soft snap"? In zakaj se plačuje Jednotnemu tajniku dnevna odškodnina, če po Jednotnih poslih kam odputuje? Ali nima dovolj plače \$100 na mesec? Ali naj mu Jednota zato plačuje odškodnino, ker ga ni doma v Jednotnem uradu? In za kakšno "delo v glavnem uradu" se je g. II. tajniku Remsu izplačalo \$38.48 in zopet \$64.00? Ali gg. gl. uradniki pod sedanjim gospodarstvom vlečejo svojo plačo samo za čast, za vsako delo si pa posebej zaračunajo? In zakaj je Jednota plačala stroške štirih odbornikov za ohranitev v Clevelandu? Če je odbornike povabilo v Cleveland tamonje društvo sv. Vida, naj društvo samo plača stroške, če jih pa ni vabilo, zakaj so šli? Na uro gledat? Na vse te in še veliko drugih vprašanj bomo zahtevali odgovora na prihodnji konvenciji. In g. urednik, ali sedaj tudi veste, zakaj se ti gospodje tako boje izvanredne konvencije? Če se cela stvar zavleče še za dve leti si mislijo, delegati bodo med tem časom vse to pozabili. S smotkami in z lepimi besedami jih bomo potolažili, vrgli enmalo peska v oči in oddali nam bodo zopet vajeti v roke! Res lepo, toda meni se vse zdi, da to pot delate račun brez krčmarja!

Toraj, slavna društva, glasujte jednoglasno za konvencijo prihodnjega jesen, da o vsem tem — obračunamo.

"Hujskač".

POSLOVANJE K. S. K. JEDNOTE.

Pri čitanju polletnega računa, ki ga je izdal urad, K. S. K. Jednote, oziroma nje glavnih tajnika, zamen sem iskal, kje je označena svota, katero mi K. S. K. Jednota, kot pomožnemu tajniku od leta 1906—1908 dolguje.

Da bode vsakemu posameznemu društvu, članu in članici stvar bolj znana, hočem jo v kratkih podatkih obelodaniti in to le radi tega, ker se glavni urad ne zanima za moje opombe.

V mesecu decembru leta '08 poslali sem istočasno predsedniku g. John R. Sterbencu, specifičan račun, glede svojih izdatkov, za časa, ko je bilo oznanjeno, da moram prevzeti mesto glavnega tajnika in do dne 3. novembra 1908.

G. John R. Sterbenc mi je pisal v mesecu prosincu 1909, da je moj račun pred zaključkom leta 1908 t. j. prej ko je on predsedništvo oddal, račun pregledal in ga tudi odobril v izplačilo izročil tačasnemu tajniku g. Jos. Dunda.

Ko, v mesecu prosincu 1909, jaz denarja še nisem prejel, pisal sem na g. Josip Dunda, g. Ant. Nemanica in gl. tajnika Josip Zalarja in le zadnji mi je odgovoril, da on o mojemu računu ne zna in da naj počakam do glavne odborove seje, potem mi naznani, dobim li plačilo ali ne.

Glavni odbor se na moje večkratne opominje ni oziral in popolnoma molčal.

Dne 18. maja 1909 pisal sem zopet gl. tajniku g. Josip Zalarju, da naj poravnaj moj račun, sicer mu ustavim asesment jednega tukajšnjih društev. Tudi nato nisem dobil odgovora od njega, pač pa je sporočil tajniku društva sv. Vida, da obžaluje, da sem izključen iz Jednote, ker on ve, da sem nedolžnim potom in glede računa bode on predložil pri glavni odborovi seji dne 27. maja 1909.

Priobčiti bi želel specifičan račun, a ker za moje malenkosti preveliko prostora potrebuje, zdi se mi nepotrebno, ker račun sem storil po svoji najboljši previdnosti in v prid Jednote, kar mi je pripoznal sam prejšnji predsednik g. J. R. Sterbenc, da sem imel več stroškov.

Cela svota znaša le \$15.35. To ni svota, katere vidimo danes v polletnih računih; to ni svota, katere vidimo danes navedene za izdelovanje načrta za knjigo.

Marsikateri bi lahko računal za ta ali oni načrt, katerega so mu drugi izdelali.

Na konvenciji v Pittsburgu sem predložil načrt kako morajo biti knjige izdelane in smem tudi danes trditi, da isti gospod, ki je delal načrte se je posluževal mojega in g. Novaka iz Puebla, predloženega načrta in za to delo dobil ogromno naklado.

Moja svotica pa, katero sem navedel, in za katero sem gonil nove izdal, se prezira in se mi noče izplačati, pač pa se me izključi iz Jednote!

Je li to pravica?

Svetujem vsem članom in članicam, da glasujte za izvanredno konvencijo, ki naj bi obrodila sad, brez Nemanicevega prilivanja.

Z bratskim pozdravom!

Jos. Jarc.

— CHICAGO, ILL., 20. avgusta. — Slavno uredništvo "Cl. Amerike!" Prosim Vas, odstopite nam enmalo prostora v cenj. Vašem listu, da odgovorimo nekoliko gg. gl. odbornikom K. S. K. Jednote na njih "Pojasnilo" v št. 36. A. Slovenca. Ti gospodje pišejo, da se je hujskanje proti gl. odboru pričelo takoj po X. glavnem zborovanju v Pittsburgu. Pa. Toda prosim Vas, gg. gl. odborniki, povejte nam, kdo je celega tega hujskanja kriv? Kdo je prvi pričel. Vi ali mi? Kdo je Vam dovolil porabiti svoto \$3200 Jednotnega denarja za nakup lote, da na nji stavite poslopje za lepašanje mesta Joliet? Mi, kakor "Mladi Odborniki", dr. sv. Stefana, št. 1. K. S. K. J., smo prepričani, da je pred državno postavo podlaga cele Jednote v konvenciji. Toda Vi se niste ravnali po državnih postavah. Vi ste delali kakor se Vam je zljubilo neoziraje se na proteste posameznih društev po časopisih in proteste, katere imamo mi v rokah. To je vzrok celega hujskanja in sedanjega prepira v Jednoti. In Vi ste tega popolnoma sami krivi. Mi "Mladi Odborniki" lahko rečemo, da se Vi odkar ste na krmilu K. S. K. Jednote, ravinate popolnoma kakor nekdanja turška vlada, in da smo mi pred Vami kakor sužnji. Ali gospodje, motite se! Težko je bilo spraviti starokopitnega Abdul Hamida z njegovega mastnega prestola, kjer je vladal samooblastno in na milijone denarja pošiljal na nemške in francoske banke, med tem ko je ubogo ljudstvo trpelo pomanjkanja in lakote. Ali prisiljen je bil zapustiti svoj mlastni prestol. In to se tudi Vam lahko zgodi, gg. gl. odborniki.

Vprašamo Vas, gospodje, po kakšni pravici ste naložili poseben naklad 25c na da bi dali vzroka zakaj ga boste rabili? Mi Vas vprašamo, kajti kot "Mladi Odborniki" ne razumemo, zakaj bi morali plačevati enake asesmente v tem času. Mi, čeprav "Mladi Odborniki" poznamo več angleških organizacij v Združenih državah, ali tega se nikdar ne zgodi, da bi se naložila posebna doklada brez da bi se dal vzrok, zakaj se bo denar rabil. Toda Vi pa seveda mislite, da lahko delate, kakor se Vam zljubi: ubogi trpin pa plačaj, če ne si pa izključen iz Jednote. Saj za par članov se dandanes tako ne gleda več.

Vprašamo Vas, gg. odborniki, ali ne obstoji gl. urad iz delegatov? Zakaj se ne upošteva sklepov društvenih zastopnikov na zadnji konvenciji v Pittsburgu, Pa.? Vprašamo Vas, kje ste si vzeli pravico kupovati zemljišča in delati za Jednoto poslopje, brez dovoljenja konvencije? Ali ni tako delovanje podobno koristolovstvu in špekulaciji? Povejte nam, zakaj se vrše konvencije in zakaj se ni o tem vprašanju razpravljalo na zadnji konvenciji?

Dragi člani in članice! Sodite Vi, če smo mi na prvi poti ali ne. Sodite Vi, če je resnica, kakor trdijo gl. odborniki, da želimo razkopati našo Jednoto. Mi ne želimo družega, kakor napredka Jednote, da bi se ta naša slavna organizacija razcvitala med slovenskim narodom v Ameriki.

Dragi sobrat, Vi se trudite od ranega jutra do poznega večera. Da preživite svojo ženo in otroke, ste pripravili prevzeti najnevarnejša dela v rudnikih in rudotopilnicah. In še imate pičel zaslužek. Sedaj pa pride gl. odbor in brez vsakega pojasnila vzame del Vašega težko prislužnega denarja, da zida z Vašimi žulji — Jolietске palače! Ali je to pravilno?!

Og. gl. odborniki! V polletnem računu K. S. K. Jednote smo našli izvanredne stroške za vožnjo 4 gl. odbornikov v Cleveland v znesku \$126.68. Po kaj ste šli tje? Na "lust-reise"? Tudi v Chicagu Vas je poklical Pavliha s Centre na izvanredno sejo dne 22. maja, 1909. Mnogo članov je bilo navzočih in večina je bila proti temu, da se gl. odbornike pusti k seji. Društvo ne potrebuje nikakoršnega pojasnila glede Jednotnega Doma. Čas za pojasnjevanje je bilo na konvenciji v Pittsburgu. Zakaj hočete pojasnjevati potem ko ste zemljišče že kupili?

Vi gospodje nas dolžite, da mi hočemo Jednotni sedež prenesti v Chicagu. V odgovor o tem Vam samo rečemo, da imamo polno moč to odločiti, ne Vi in ne društvo sv. Stefana, temveč samo delegate na konvenciji. Nadalje Vi pišete, da mi "Mladi Odborniki" nismo izkušeni in da nas ne morete vsled tega ničesar vprašati. Čeprav smo "mladi" vendar smo imeli skušnje z jednotami, ki so starejše od K. S. K. J. In toliko imamo že skušnje, da se vsaj ravnamo po pravih, ne pa kakor Vi, ki pošiljate na jednega člana po dva certifikata. Za naprejš gledajte, da se ravnete po pravih in po zakonih, da ne bo treba nam "Mladim Odbornikom" učiti Vas državni postav. Naj zadostuje za danes. Ako pa želite še kaj več, Vas zagotovimo, da imamo še dovolj gradiva, črnila pa še več.

Konečno pozdravljamo vse člane in članice K. S. K. Jednote in jih prosimo, da nam nemudoma vrnete splošno dopolnena listine, ker tu se gre za pravico in korist naše sl. Jednote. Veliko društev nam je že poslalo listine in med njimi je tudi — Jolietka.

Max Omerzel preda. Math. Grill, tajnik. John Zredl, zapisnik.

— ELY, MINN., 16. avg. — Ker nam je glavno uredništvo odgovorilo, da se Jednotni dom že zida in kakor razvidimo sedaj, je skoraj že dogotovljen in ker je naše društvo sv. Jolietka št. 12. K. S. K. Jednote, prepozno poslalo protest, Vam naznanjamo sedaj, da je naše društvo pri svoji redni mesečni seji, ki jo je imelo včeraj vrenilo in sklenilo, da se skliče posebna konvencija, t. j. če se dovolj društev oglasi, da so zadovoljna.

Vsem članom in članicam K. S. K. Jednote pa priporočamo, da naj celo zadevo dobro premislijo in lahko jim bode ukreniti, kako zelo potrebujemo izvanredno konvencijo, če hočemo imeti resni obstank naše organizacije.

Vsem bratski pozdrav!

Za odbor, I. J. P.

— Cenjeno uredništvo "Cl. Amerike!"

Prosim, da bi tudi meni odstopili nekoliko prostora, da zamorem vprašati gg. Anton Nemanica kot gl. preds. Jos. Zalar gl. taj. B. I. Chulik in Franc Opeka, ki so vsi, kakor čitam finančno poročilo K. S. K. Jednote z dne 13. avg. 1909 precejšno svoto potegnili iz Jednotine blagajne. Med temi stroški najdem, da so zgoraj navedeni gospodje potrošili in zaslužili za vožnjo v Cleveland in nazaj po Jednotnih opravkih vsak po 31.83.

1) Kdo Vas je zahteval v Cleveland?

2) Po kaj ste prišli v Cleveland?

Dasiravno imamo v Clevelandu tri društva spadajoča h K. S. K. Jednoti, mi je popolnoma znano, da Vas gospodje niti jedno društvo ni pozvalo. Vi pa danes vsem članom in članicam mečete pesek v oči in obelodanite, kda ste bili v Clevelandu po Jednotnih opravkih. To je najnesramnejša laž. Res je, da ste bili vsi štirje v Clevelandu, res je, da ste hoteli biti pričujoči pri seji društva sv. Vida št. 25. K. S. K. Jednote in res je tudi, da so Vam tla, prej da se je Vam dovolil vstop k seji, postala prevročja in ste jo popihali. Koliko pa je še resnice o Vašem prihodu? — Resnica je, da se je društvenik John Rus in njegova garda stanujoč na 6527 Juniata Ave. N. E. Cleveland, Ohio pritoževal čez uradnike društva sv. Vida št. 25. in Vi ste na njegov poziv prišli v Cleveland!

Resnica je, da Vi niste nobenemu uradniku društva sv. Vida št. 25 naznanili, da pride, pač pa ste zborovali dan pred sejo pri že imenovanem društveniku John Rusu in ukrepali, kako bi prišli skrivnim potom do društvenih knjig in kako bode drugi dan sfiksali društvenega predsednika in tajnika!

Resnica je, da ste ravno tisti, ki ste odšli iz Clevelanda, kakor ste prišli in prihranili bi Jedn. lepo svoto denarja \$126.68 ko bi vsaj preje pogledali v pravila K. S. K. Jednote, na kake pritožbe se smete ozirati.

Res je, da ste pravila precej po svoje ponaredili, pač pa za take okolščine ste jih še premal.

Tedaj gospodje, ako ste prišli v Cleveland na poziv John Rus-a in njegove garde, lažite denar za Vaš zaslužek in stroške pri njemu in njegovi gardi, ako Vas je kako društvo pozvalo iščite ga od društva; iz Jednotne blagajne pa Vam nihče ne dovoljuje, niti ne Vaša ponarejena pravila.

In tudi ako Vas kako društvo pozove kaj Vam je treba takoj še tri druge uradnike seboj imeti?

Pri tej priliki opominjam Vas g. Ant. Nemanč in ostale tri gl. uradnike, da svoto, katero ste prejeli od Jednote vložite nazaj v blagajno, ker za take pritožbe bomo balihi člani

in članice Jednote ne morajo plačevati.

Vi si iščite Vaše stroške pri enem, kdor Vam jih je povzročil!

Vsem cenjenim članom in članicam pa svetujem, da se nadalj vpoštejajo moje vrstice, da se tudi pri njih društvu, kaj sličnega ne pripeti in sodijo naj, če je li tako postopanje glavnega predsednika pošteno!

Po mojemu najboljšemu prepričanju je, da se vse take uradnike, ki ne spoštujejo pravila, katere si sami prenarejajo, enkrat za vedno odstavi iz njih urada.

Vsak član in članica naj glasuje pri prvi mesečni seji za konvencijo v So. Chicagi in tam naj se pokliče vse prizadete in prouzročitelje tega nemira v Jednoti k zagovoru in besedi gg. delegatje naj bodejo sodniki, ker mi ne potrebujemo sodišč in advokatov, kateri stanejo več denarja, kakor izvanredne konvencije.

Odstranijo naj se taki uradniki, ki jim ni za napredek Jednote in postavijo naj se zopet moške, ki so se že trudili in žrtvovali svoje zmožnosti.

H koncu pozdravim vse člane in članice K. S. K. Jednote in jim kličem glasujte za konvencijo v Oktobru 1909.

J. R. Sletni član dr. sv. Vida, št. 25. K. S. K. Jednote.

Raznoterosti.

MESTNI MARŠAL USTRELJEN.

"Motil dva bančna vlomilca pri njunem delu".

TULSA, Okla., 18. avg. — V bližini tega mesta oddaljenemu mestecu Kiefer se je zgodil včeraj nad vse drzen rop. Dva vlomilca sta udrla v mestno banko. Mestni maršal Infort ju je pri delu zapazil, a komaj sta ga roparja zapazila sta ga ustrelila; težko ranila sta ga strel prihičnega bančnega blagajnika. Takoj se je zbralo celo mesto in poslali z roparjema zasledovalce na konjih, toda zadnja dva sta svoj posel tako dobro razumela, da se je skrbnim meščanom zgnubil vsak sled za njima. Sodi se, da sta bila kdomačina.

NESREČA NA ŽELEZNICI.

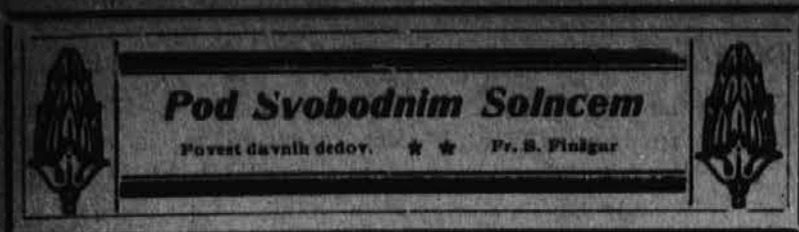
Trideset oseb mrtvih, čez štiri-deset težko ranjenih; vozovi razbiti.

SANTIAGO, Chile, 21. avgusta. — V bližini tega mesta sta včeraj trčila dva brzovlaka in ostala oba popolnoma razbita in je bilo okoli trideset oseb mrtvih na mestu in čez štiri-deset smrtno ranjenih. Škode je čez \$150.000. Nesrečo je zakrivil neki uradnik, ki je znamenje narobe razumel.

Salomonska razsodba.

— V Lomnici na Moravskem je mnogo židov, in tudi na tamonjšni šoli je bil do zadnjega časa nadučitelj židovske vere. Sedaj pa je prišel katoliški nadučitelj, in prva njegova skrb je bila, da s pomočjo župnika spravi v šolsko sobo križ, ki ga tam doslej ni bilo. Židje pa s tem seveda niso soglašali in nastal je pravni prepir. Okrajni šolski svet je sklenil, da ima križ sicer viseti na steni, da pa se ima pri pouku židovskega verstva odstraniti. Pa s tem ni bila nobena stran zadovoljna. In tako je deželni šolski svet prišel v prijetni položaj, da je sklenil sledečo salomonsko razsodbo: Križ ostane na steni trajno, poleg njega pa se obesi na zid kak simbol židovske vere! Proti tej modrosti dež. šolskega sveta je vložen rekurz pri naučnem ministrstvu.

Rojak, ako se nisi naročen na list "Amerika", piši in pošlji \$1.00 za pol leta. Ne bo ti žal za denar, ker ti bo dal pri tem še marsikaj novih vtisov in zanimivih članov.



(Nadaljevanje.)

"Radovane!"
Poklical je godca izpod pini-
je, kjer je obupan vzdihal in
klical na pomoč bogove.

"Radovane, pojdi z menoj v
peristilij. Zdi se mi, da vzhaja
luč na orientu."

Godce je šel za njim; ne-
prenehoma ga je stresalo, ka-
kor človeka, ki se ustavlja jo-
ku.

Ko sta bila skrita ob šume-
čem vodometu, izpregovoril
Grk:

"Radovane! Čakal sem pala-
tinec. Ni jih. Dobro znamen-
je. Teodorina osvetoželjnost je
nasičena. S tem se mi je pri-
žgala, luč na vzhodu mojega
upanja. Morda otmem Iztoka."

Tedaj je starec pokleknil
predenj in psoli:

"Otmaj ga, pri bogovih, pri
Kristu, otmaj ga!"

"Vse zastavim za to. Ti mol-
či, ne jokaj! Ne gani se mi
oditi! Kar naenkrat se mi je
zabliskalo v glavi. Doslej je
vladala sama noč. Tako velika
je moja žalost in tako ljubezen
do tvojega sina. Sedaj pa poi-
zkuj!"

"Otmaj ga, otmaj ga!" je ble-
betal starec in po bradi so mu
točile solze.

Prav v tistem trenutku pa
pripravi Numida prihod carskih
sodnih asessorjev. Takoj za
njim se je prijavil praetor fis-
calis in Epafroditu naznanil, da
je naperjena zoper njega prava-
da z najvišjega dvora. Ker pa
upa ves sodni dvor konsilijari-
jev, da se dokaže njegova ne-
dolžnost, zato hoče pospešiti
svoj Upravo sodno obravna-
vo. On pa ostane svoboden —
in custodia libera.

Epafrodit je z vdanostjo naj-
zvestejšega državljana sprejel
pretorjevo izjavo in obljubil,
da takoj odene žalno obleko
tožencev, katero pa upa, opri
na najjasnejše dokaze svoje ne-
dolžnosti, čimprej zameniti s
slovesno stolo opravičenja. Ta-
isto je ponovil pretor, poklonil
se mu dostojno in ga nazval
"excellens eminentia tua", da
se zgodi, kakor je pravično."

"Upam na Krista in nate,
sublimis magnificencia!"

Nato sta se poslovila po
vseh najnatančnejših šegah pu-
hlega Bizanca.

Epafrodita je sicer iznenadil
ta obisk, potr ga ni. Zopet se
je zdrnil, njegov ponižani
duh. Kakor izpocit orel je raz-
pel peruti in drznejši so bili
krogi, ki jih je črtala njegova
misel.

"Teodora, tudi ti si bila
trudna zmage — kakor jaz po-
raza. Sedaj si se spočila v sla-
sti osвете. Tvoja roka sega po
meni, Epafroditi pa ti nastavi
nož, da se obrežeš —"

Tlesnil je krepko z roka-
ma. Suženj se je priklonil pred
njim.

"Numida, osedlaj mi konja.
Hitro!"

Trgovci si je razmršil lase
v znamenje žalosti — kot to-
ženec — se preoblekel, ogrnil
popotni preprosti plašč in od-
jezdil skozi mesto preko Kam-
pa v vojašnico.

III.

Ko se je Epafrodit vrnil iz
vojašnice, se je že mračilo.
Njegovo lice pa je bilo jasno,
oči so mu žarele, v licu je plu-
la nervozna rdečica. Poiskal je
Radovana.

V Iztokovi sobi je sedel
zgrbljen, naslonjen s komolci
na kolena. Njegove oči so ža-
lostno strmele na marmorni
pod.

Na mizi sta stala nedotak-
njena jed in vrč z vinom.

Ko je starec zagledal Epa-
frodita, se je hitro sklonil in
razkrlil roke ter vzkljnil:

"O, gospod!"

"Zakaj ne ješ, očka, in zakaj
ne pijesh?"

Epafrodit je segel po vrču
in zeleni odplil nekaj požirkov.

"O, gospod, gospod, kako bi
edel, kako bi pil, ker mi je
žalost zadrgnila grlo. Cel dan
te ni bilo; stokrat sem prašal
Numido po tebi, pri bogovih,
stokrat, morda še večkrat. In
tebe ni bilo od nikoder. In ko
se je zmrčilo, sem obupal in
sem se zbal: Sedaj se ti, go-
spod. Se tebe so zgrabili! —
Zamisljal je zadnji žarek upa-
nja in mislil sem, da mi utone
srce v solzah."

"Upaj, Radovane!"

"Upam. Zakaj tvoje lice je
polno upanja."

"Dobro sem opravil pri Slo-
venih."

"Pri Slovenih v vojašnici?"

"Dvajset najboljših vojakov
je pripravljenih jutro opolnoči."

"Da otmem Iztoka?"

"Da zbeže z njim. Otmem
ga sam —"

Radovan je zdrnil s sedeža,
pokleknil je in objel Epafro-
ditovo konela. Razkušana
brada se mu je stresala v joku.
solze so mu stopile v oči in
ječlil je s tresočim glasom:

"O, gospod, gospod!"

"Očka, vstani! Jej in pij!"

Zakaj težka pot te čaka. Juna-
ki bodo jezdili kakor veter.
Konji so že kupljeni, izborni
konji, da jih ne preseje carski
hlev."

Radovan je počasi vstal in
segel po trgovčevi roki, da bi
jo poljubil. Epafrodit mu jo je
odmehnil in pokazal na vrč:

"Pij, starček, okrepčaj se! Ju-
tri opolnoči poljubiš Iztoka, pri
Kristu, da ga poljubiš. In če
ga ne boš, vedi, da tudi Epa-
frodita ni več. — Sedaj molči,
jej in pij, pa se ne lgnaj iz
sohe!"

Epafrodit se je hitro okrenil
in odšel.

Radovan je pa stal na kame-
nitem tlaku, solza v očeh se
mu je posušila, segel je po
dolgem času zopet po vrču, za-
šepetal bogate obete bogovom
in pil, poln sreče in upanja.

Epafrodit je odposlal takoj
Numido s tajnim pismom v
carsko palačo do evnuha Spi-
ridiona. Povabil ga je opolnoči
na razgovor. Vedel je za trdno,
da evnuh pride, naj mu gre za
glavo. Zakaj lakom ni poznal
nevarnosti, kjer je slutil boga-
to plačilo.

Ko se je zgrnila noč, brez
mesečine, je zagomazelo po E-
pafroditovi vili, po vrhu med
pinjami in oljkami — do pri-
stanišča. Brez plamenice, brez
besed, brez sandal — so se gi-
bale črne sence v vilo in iz
nje, preko vrta v pristan, ter se
takisto brez besed, brez luči,
z brezsilnimi, bosimi koraki
vračale v vilo nizaj. Upognjene
in sključene so se nizale sence
po stazah do morja, nagnjene
naprej, trudno hropeč so se
vračale, kakor po vzduhu, na-
zaj. Po morju je včasih pridri-
vila rdeča luč mimo pristanišča.
Ali njeno oko se ni ozrlo na
trgovčev vrt, se ni ustavilo.
Hitelo je tiho dalje.

Prošla je polnoč. Propota je
zaspala, drobni valovi so jo za-
zibali, rdeče oči na barkah so
zamizale.

Takrat so se pa od oljčnega
gaja premaknili na morja štirje
težki čolni. Valovi so jim se-
gali do robu in bela pena je
včasih pljusknila v čoln. Ka-
kor bi se štirje tatovi plazili po
trebuhu skozi zeleno loko —
so polzele oblozene barke po
morju in se tiho blizale Epa-
froditovi brzojadrnici.

V peristiliju je sedel Epa-
froditi — truden in uspehan.
Zavedal se je, da je prevzel
novi igrski s Teodoro — in
sedaj na življenje in smrt. Jas-
no je čutil, da je njegova ljube-
zen do Iztoka in Irene velika.

Toda močnejši je bil njegov
ponos. Ni šlo več za to, da ot-
me barbara, kateremu sicer
dolguje dolg življenja. Slo je
zato, da ukani Teodoro, da
prevzame samega Upravo in na-
to izgine — kot zmagačev s
nehom na ustnicah. Vse bo-

gastvo, zlato in srebro, umetni-
ne, kakor jih ni poznal carski
dvor, skoro vso težko blaga-
no — vse je izročil čolnom.
vse zaupal valovom. In to je
izvel — kot toženec; najmanjši
šum naj zbudi nocojšnja noč —
v jutro je zaplenjena njegova
ladja, in njegove game se za-
bleste na čelu Teodore, iz nje-
govih dragocenih milefiorških
čas bo napajala despojna dvor-
ne gizdaline, njegova težki že-
lezna skrinja, polna zlatih bi-
zantinec, bo izginila v nena-
sitnem žrelu državne blaginje.
On sam pa utegne dobiti ve-
rigo na vrat in se naseliti pod
carskim dvorom v Iztokovi so-
seščini...

Ko se je Epafrodit jasno do-
mislil nevarnosti, ga je streslo,
slisal je udarce srca in ob sen-
ceh mu je kovalo.

"Nazaj! Se je čas! — Nik-
dar! Smrti se klonem, Teo-
dori nikdar! Grk — bizantinski
hotnici! Nikdar!"

(Dalje prihodnjič.)

AVSTRIJSKO GOSPODAR- STVO V BOŠNI.

"Slovenec" poroča kako je
bosanska vlada podarila neke-
mu begu, ki ima izvrstne zve-
ze na zgoraj, velikansko kom-
pleks gozda. Dobra avstrijska
vlada je seveda tudi to zvedla
še iz časopisja, zlasti "Reichs-
post" in nato hoče nočes ugri-
zniti v kisto jabolko in se
obrniti na barona Buriana za
"informacije". Baron Burian
je — kot podkralj Bosne, odgo-
voril, da je skupno finančno mi-
nistristvo res odstopilo begu
Biševiču eraričnega gozda v
skupini izmeri 1150 hektarov.
To pa kaže le kot nekako po-
ravnavo v sporni stvari, kajti
beg da je zahteval spočetka
2700 hektarov gozda z uteme-
ljitvijo, da je bil ves tisti gozd
pred okupacijo last njegove
rodbine, kar priča dejstvo, da
imajo še danes v tem gozdu
pravico do uživanja njegovi
kmetje. Vlada da je v tej stva-
ri "poizvedovala" in kot priče
zaslišala kmete dotičnih vasi;
en del da je izpovedal za zahte-
vo bega, drugi proti, končno se
je vlada poravnala na ta način,
da je begu dala 1150 hektarov
gozda. Tako Burian. V resnici
pa je stvar čisto drugačna;
"Reichspost" z dne 27. p. m.
poroča o tem v uvodnem član-
ku in na podlagi lastnih poiz-
vedb na licu mesta trdi: 800
hektarov dotičnega gozda le-
ži v okraju Petrovac in v
vsem tem okraju ni niti enega
kmeta bega Biševiča. 2. O-
stali gozd leži v okraju Krupa,
v katerem je vsega skupem sedem
Biševičevih kmetov, ki so sku-
pno z mnogimi stotinami dru-
gih kmetov dotičnih družin uživali
pravico do uporabe tega dela
gozda. 3. Ni res, da bi bila vla-
da vršila kake poizvedbe pri
kmetih, predno je gozd odsto-
pila, marveč so kmetje za celo
stvar izvedeli šele, ko je prišla
komisija, da gozd odmeri in po-
stavi mejnike. Šele potem, ko
so kmetje proti podaritvi vlo-
žili protest in je "Reichspost"
stvar odkrila, je bosanska vla-
da tekom tekočega meseca pro-
forma odredila poizvedbe, ki
pa nikakor niso mogle izpasti
v prilog Biševiču, kakor sledi
iz gornjega. Vlada je torej be-
gu z "visokimi zvezanji" poda-
rila do 12 sto hektarov gozda,
medtem ko uboge kmete s kru-
to silo tira s svoje zemlje, ka-
tetero so kmetje tekom desetlet-
tij iz gozda spremenili v polja,
in jim ruši domove. Nekatere
vasi, ki so imele pravico uživa-
nja v dotičnem gozdu, so po-
polnoma uničene, da, celo sto-
denici za pitno vodo so jim vzeti.
Kako draga "dedščina" je
dotični gozd begu Biševiču,
priča pa zlasti tudi dejstvo, da
je že pooblastil dva odvetnika
v Bihaču, da gozd prodasta, ki
bo tako nedvomno prišel v roke
brezvestnih judovsko-mazar-
ških špekulantov. Najprvo
škandal z banko, sedaj škandal
z gozdom. Koliko postaja te
vrste pride še na vrsto v eri
barona Buriana? — tako kon-
či "Reichspost". Mi pa vpra-
šamo: Kdo drži barona Buriana
in njegovega puzničnega slugo
Bienertha?

ZAHVALA.
Podpisana izrekam naj-
toplejšo zahvalo, za iz-
kazano sožalje in tola-
žbo ob nenadni smrti mo-
jega soproga

MIKE SKEBE.

Pred vsem se zahva-
ljujem sam, društvu sv. Vida
št. 25, K. S. K. Jednote
in društvu sv. Jožefa,
katerih člani so z obilno
vdeležbo skazali zadnjo
čas pokojnemu društvu-
nemu bratu. Najprisr-
nejša hvala tudi vsem
družinam iz Clevelanda,
ki so vkljub oddaljeno-
sti prišli me tolažit v
moji bridkosti. Najtop-
lejša zahvala tudi vsem
sorodnikom, ki so me
prihiti tolažili in mi
pomagali olajšati skrb.
Iskrena zahvala častiti
duhovščini: Rev. Sme-
kar, Ponikvar, Blažič
in Laurich, ki so pri-
sostovali pri pogre-
bu. Še posebna hvala
pa č. g. Rev. Ponikvarju
za tolažljiv in ginljiv go-
vor ob krsti ranjkega.

Topla zahvala tudi
gg. Zornanom in pev-
cem za krasne žalostin-
ke.

Kličem vsem:
Bog bodi plačnik!
Žalujoba
Jera Skebe, z otroci.

Collinwood, O.

Poslji \$2.00
za en galon dobre
whisky, jednake oni
\$3.50. — \$5.00 whi-
sky za \$3.00 galon:
Fino Kal. žganje

\$3.00 galon. Velika zaloga, ga-
rantiranih likerjev po znižanih
cenah. Pošiljao v prostih za-
vojih na dom.

East 453 J. ali Central 6619 R.
A. COHN, prodaja žganja na
debelo.

5819 St. Clair Ave.
Stiri hiše od 55. ceste.

JOS. JARC
Slovenski javni notar.

6119 St. Clair Ave. N. E.

Izdeluje raznovrstna po-
oblastila, pobotnice, kupne
pogodbe, prošnje za opro-
stitev vojaških vaj i. t. d.

Društva.

Društvo sv. Janeza Krstnika
ima svojo redno sejo, vsako
tretjo nedeljo v mesecu v pro-
storih 3848 St. Clair Ave. N. E.

Predsednik, Joe Kranjc, 3843
St. Clair; gl. tajnik, John Av-
sec, 3946 St. Clair; Anton O-
cepek, zastopnik, 1065 East 61
cesta. — Rojaki se vabijo k o-
bilnem pristopu.

K. K. podporno društvo Pr.
Srca Jezusovega ima svoje red-
ne seje vsako drugo nedeljo v
mesecu ob 2. uri popoldne v
Knausovi dvorani. Uradniki za
leto 1909 so: predsednik: Fr.
Knafek, 1154 E. 60. Street;

podpredsednik: John Saje; I.
tajnik: Stefan Brodnik, 1096 E.
64 Str.; II. tajnik: John Turk;
blagajnik: John Levstek; od-
borniki: John Pekolj, Anton
Zupančič; zastopnik: Josip
Božič, 5107 Scott Ave. Collin-
wood, O.; vratar: Feliks Pre-
J. Schmoltd, 5132 Superior Av.

Njegove uradne ure: 7—8 zv.

Društvo "Slovenija" ima svo-
je redne seje vsako prvo ne-
deljo v mesecu ob dveh popoldne,
v prostorih na 3048 St. Clair
Ave. N. E. — Kdor želi pristopiti,
mora biti vpisan mesec dni
popreje po društvenemu bratu.

Predsednik: John Gornik;
tajnik: Frank Černe, 1114 East

63rd Str, blagajnik Frank Spel-
ko, 3504 St. Clair Ave. N. E.;
društveni zdravnik Dr. J. M.
Seliškar: Urad 6127 St. Clair
Ave. N. E. — Člani imajo zdrav-
nika plačanega. Bolni člani se
morajo zglašati pri njem naj-
manj enkrat na teden, sicer ne
dobe podpore.

Slovenska Narodna Čitalnica.
Prostori na 1113 Norwood Rd,
vokal Glass ave. Preds. Pri-
mož Kogoj, 1327 E. 49th St. glavni
tajnik France Hudovernik 6218
St. Clair Av, blagajnik Jak. Po-
žun, 1164 E. 61th St. Knjižničar

Karel Rogelj 1165 E. 61. ce-
sta; Ivan Lah 6030 St. Clair
Ave., čitalniški kolektor.

Knjige se izposojujejo v nedeljo
od 9. do 11. dop. v četrtek od 7. do
9. zvečer (solčni čas). Novi udje
se sprejemajo pri mesečni seji
vsak prvi četrtek v mesecu.

Slovensko telovadno in pod-
porno društvo "Slovenski So-
kol." — Ima svoje redne seje
vsako prvo nedeljo v mesecu
ob 9. dop. v Knausovi dvo-
rani. — Za sprejem mora biti
vsak kandidat vpisan po kakem
bratu Sokolu. Sprejem in pla-
čevanje, deskega naraščaja od
8—9 ure pred g.l sejo. Telova-
dne vaje: I. oddelek od 7—8
II. oddelek od 7—10 vsako sre-
do in soboto zvečer v veliki
dvorani.

Starosta Frank Butala, 6220
St. Clair Ave.; tajnik Franc
Hudovernik 6218 St. Clair Av.
društveni zdravnik Dr. J. M.
Seliškar, 6127 St. Clair Ave.

16octo8

SAMOSTOJNO K. K. P. Dr. Sv.
JOZEFA. Redne mesečne seje četrto
nedeljo v mesecu ob 2. uri pop. v
Knausovi dvorani, 6131 St. Clair Ave.

— Vstopnina od 18.—30. leta \$1.50;
od 30.—35. leta \$2.00; od 35.—40. leta
\$2.50. — Predsednik Frank Mežnar-
šič, 1051 E. 62nd St., tajnik Frank
Kolmerl, 6428 Metta Ave. N. E., dr.
zdravnik dr. J. M. Seliškar, 6127 St.
Clair Ave. — Rojaki se vabijo k o-
bilnemu pristopu.

K. S. P. društvo sv. Barba-
re št. 6, spadajoče h glavni po-
staji v Forest City, Pa., ima
svoje redne mesečne seje vsako
prvo nedeljo v mesecu in sicer
ob 2. uri popoldne v Stockes
Hall, Jac. Grdina. V društvo se
sprejemajo člani od 16. do 45.
leta. Vstopnina po starosti.

Bolniške podpore se plača \$7.
na teden in to takoj po vstopu.
Uradniki za leto 1909: Pred-
sednik: Martin Colarič, 1075 E.
61. St. podpredsednik: John
Prišel; prvi tajnik: Michael
Jalovec 1306 E. 55th St.; II.
tajnik Frank Matjašich, blagaj-
nik: Anton Ulčakar; odborni-
ki: Anton Benčin, Alojz Kos-
mač, Frank Žibert; vratar:
John Vegel; zastavonoša: Mike
Vinter. Pojasnila dajeta pred-
sednik in I. tajnik. Društveni
zdravnik dr. J. M. Seliškar.

Slovensko katoliško viteško
podporno društvo Sv. Alojzija
ima svoje redne mesečne seje
vsako četrto nedeljo popoldne
v mesecu in redne vaje vsak
drugi torek ob 8. uri zvečer v
Knausovi dvorani.

Predsednik: John Gornik,
6113 St. Clair Ave.; podpred-
sednik: Anton Anžlovar, 1284
E. 55th St.; blagajnik: Joseph
Gornik, 6105 St. Clair Ave.;
tajnik in načelnik: Math. Klun,
1571 Contant Ave. Lakewood,
Ohio.

Vsa pojasnila daje društveni
tajnik.

Slovensko mladeniško druš-
tvo Z. M. Božje ima svoje red-
ne mesečne seje vsako tretjo
nedeljo v mesecu, v mali Kna-
usovi dvorani ob 2 uri popoldne
in redne vaje dvakrat na te-
den, v torek in petek zvečer v
Stockes Hall (Jakob Grdina).

Predsednik John Kuhar 3908
St. Clair; I. tajnik Ivan Kotnik,
3512 St. Clair; načelnik Jakob
Zelev.

Ker daje to društvo v sluča-
ju boleznij lepo podporo, \$6.00
na teden, se vabi vse slovenske
mladeniče k obilnem pristopu.

— Društvo sv. Vida št. 25.
K. S. K. Jednote ima svoje red-
ne mesečne seje vsako prvo
nedeljo v mesecu, v Knausovi
dvorani. Predsednik: Mike Se-
tnikar, 6131 St. Clair Ave.; taj-
nik: Jos. Rus, 1306 E. 55. ce-
sta; društveni zdravnik: dr. J.
M. Seliškar, 6127 St. Clair Ave.

PREMESTITEV TRGOVINE.

SLAVNEMU OBCINSTVU NAZNANJAM, DA
SEM SE PRESELIL IZ STAREGA PROSTORA
6113 ST. CLAIR AVE., NA NOVO UREJENI PRO-
STOR

6105 St. Clair Ave.

Kakor poprej, hočem tudi v prihodnje vedno skr-
beti, da cenj, rojake in naklonjene mi odjemalce po
svoji najboljši zmožnosti zadovoljim.

Zalogo bodem znatno povečal, ker je prostor po-
polnoma prenovljen.

Izdelujem obleke po najnovejšem kroju in po ce-
nah, katere so že vsakemu znane, kot vedno najnižje.
Delo jamčim.

Priporočam se!

JOHN GORNIK,

6105 St. Clair Ave.

Na prodaj cela trgovina žele-
znine z opravo!

C. H. Hemann,

pod ceno za \$2 500. Prostor je
primeren za trgovca, ki razumi
slovensko, hrvaško, poljsko in
nemško. Ne pozabi prostora na
6011 St. Clair Ave.



Andrej Ulle

452 Spruce St. Collinwood, O

STAVBAR in Kontraktor

Gradim raznovrstna pos-
lopja po kontraktu ali do-
govoru.

Popravljam in barvam hiše, sploh, kar se potrebuje, da se
izgotovi dobro poslopje.
Rojakom se priporočam.

E. A. Schellentrager
LEKARNAR.

3361 St. Clair Ave. N. E. Govorimo slovensko

Prsni Balzam, ozdravi prehladin kašelj 25c

Magični Anodyn ligament. Najboljši za bolečine 25c

Schellentrager's Carbolie Ointment, zdravi praske,

kožne bolezni 25c

PRVA IN NAJSTAREJŠA SLOVENSKA NOTAR-
SKA PISARNA V CLEVELANDU, O.

prej: Anton Klino in Frank Russ

sedaj: FRANK RUSS

6104 ST. CLAIR AVE., N. E.

Izvršujem vsa v notarski posel spadajoča dela,
delam raznovrstne prošnje v vojaških zadevah, iztirja-
vam dolgove tukaj in v stari domovini ter zavarujem
poslopja in pohištvo proti ognju.

Za pravilno, točno in pošteno delovanje v notar-
sko stroko spadajočih opravil se jamči.

Pisarna je celi dan in zvečer do 9. ure odprta.
Ob nedeljah uradujem od 9. do 12. ure popoldne.

FRANK RUSS, javni notar.

JOS. KOZEN, vodja pisarne.

POZOR!

V ZALOGI IMAMO ŠE NEKAJ ZVEZKOV

"Tisoč in ena noč"

Vsim 52. zvezkom skupaj je

Cena samo \$5.00

SLOV. BUKVARNA

6119 St. Clair Ave.

Cleveland, Ohio